

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sapientissima Dei Mvndvm Regentis Gvbernatio; Ex qua
pendent, quæ vulgò in Casv, Fortvna, Fato, Esse Pvtantvr**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1645

§. 4. D. Augustini, itemq[ue] D. Chrysostomi luculenta contra fatum
exempla.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52314)

§. IV.

D. Augustini, itemq; D. Chrysostomi, lucu-
lenta, contra Fatum, exempla.

Sextò affert alia exempla Hipponensis
Antistes, cuius hæc sunt: *Fatum ponentes no-
lunt advertere, quòd electo, ad seminandum
agrum, die, tam multa grana in terram simul
veniunt, simul germinant, & exorta segete, si-
mul herbescunt, pubescunt, flavescent, & ta-
men inde spicas ceteris coæuas, atque (ut ita
dixerim) congerminales, alias rubigo interi-
mit, alias aues depopulantur, alias homines a-
uellunt. Quomodo istis alias constellationes fu-
isse dicturi sunt, quas tam diuersos exitus ha-
bere conspiciunt? An eos penitebit his rebus di-
es eligere, easq; ad caeleste negabunt pertinere
decretum, & solos sideribus subdent homines,
quibus solis in terra Deus dedit liberam volun-
tates? Alterum exemplum, non de segeti-
bus, sed de hominibus ponit, alio loco. De
geminis hominibus plurima plurimumq; diuer-
sa monstremus. Nati enim sunt duo gemini ve-
terum Patrum memoria, ut de insignibus lo-
quar, sic alter post alterum, ut posterior plan-
tam prioris teneret. Et tanta in eorum vita
fuerunt moribusq; diuersa, tanta in actibus di-
sparilitas, tanta in parentum amore dissimili-*

S. Augu-
stin. lib. 5.
de Ciuit.
c. 7.

Eod. l.
c. 3. 4.

F tudo

Ibid. c. 5.

Ibid. c. 6.

S. Aug.
lib. 2. cõ.
tra epi-

tudo, ut etiam inimicos eos faceret inter se ipsa distantia. Unus à matre diligebatur; unus honorem, qui magnus apud eos habebatur, amisit, alter adeptus est. Addit tertium exemplum. Quid est hoc, quòd uno tempore, momento uno, sub una eademq; cali positione, de duabus matribus pariter nati, diuersa fata habent? Subiungit quartum. In ipsis geminorum conceptibus, ubi certè amborum eadem momenta sunt temporum, sepe fit, ut sub eadē constellatione fatali, alter comparetur masculus, alter femina. Nouimus geminos diuersi sexus: ambo adhuc viuunt, ambo etate adhuc vigent. Quorum cum sint inter se similes corporum species, quantum in diuerso sexu potest instituto tamen & proposito vitæ ita sunt disparæ, ut, præter actus, quos necesse est à virilibus distare femineos, ille in officio comitis militet, & à sua domo penè semper peregrinetur; Illa de solo patrio & de rure proprio non recedat. Insuper, quod est incredibilis, si astralia fata credantur, non autem mirum, si voluntates hominum & Dei munera cogitentur, ille coniugatus, illa virgo sacra est: ille numerosam prolem genuit; illa nec nupsit. Quintum denique exemplum ponit in duobus geminis infantibus à meretrice editis, quorum sine baptis-

baptismo expirauit vnus, alius baptizatus erat, ita scribens: *Hic non est fatum, quia nec stella vlla ista decernunt; nec fortuna, quia non fortuiti casus hæc agunt, nec personarum, nec meritorum diuersitas hoc fecerunt: quid restat, quantum ab baptizatum attinet, nisi gratia Dei, quæ vasis factis in honorem gratis datur: quantum autem ad non baptizatum, ira Dei, quæ vasis factis in contumeliam, pro ipsius massæ meritis redditur. Sed in illo, qui baptizatus est, non solum ostenditur adiutorium gratiæ Dei, verum etiam in non baptizato documentum. Adiutorium, scilicet in vasis misericordiæ; in vasis autem iræ documentum. In eis enim ostendit iram, & demonstrat potentiam suam, quia tam potens est bonitas eius, ut bene utatur etiam malis; & in eis notas facit diuitias gloriæ suæ in vasa misericordiæ, quoniam, quod ab iræ vasis exigit iustitia punientis, hoc misericordiæ vasis dimittit gratia liberantis.* Affert D. Chrysostomus & illud Iosephi exemplum, qui fratrum suorum perfidiam ac scelus eleuare, eosque consolari cupiens, non eleuauit, per *Fatum*, aut Homericam *Aten*, seu deam, quæ mala & noxia inferre credita est à Græcis ac Gentilibus, sed per providentiam Dei, qui peccatum illorum,

stolas Pea-
lagiano-
rum. c. 7.

Gen. 45. 1. in gloriam Iosephi, & ipsorum, bonumq; publicum, ordinavit. Dixit enim: *Ego sum frater vester, quem vendidistis in Ægyptum. Nolite pauere, neq; vobis durum esse videatur, quòd vendidistis me in his regionibus: pro salute enim vestra misit me Deus ante vos in Ægyptum.* Qua excusandi eos, qui nos offenderunt, ratione vtinam etiam nos vteremur, reperiremus, vtique, omnia nobis mala illata in bonum cooperari, & gaudendi potiùs, quàm irascendi caussam haberemus.

§. V.

Quantùm rationi repugnent, qui putant, stellas, veluti Parcas quasdam fatalia nentes, arbitrij libertatem strangulare.

His exemplis accedunt & aliæ rationes, quæ ab his aliisque Patribus in medium afferuntur. Nam Chaldæi isti aut Chaldæizantes, qui vim vitæ necisque tribuunt natiuitati, asserunt, eam minutissimis colligendam esse momentis, quæ nisi obseruantissimè colligantur, maximum esse discrimen, vt adeò statim post Esau, Iacob aliquis gignatur: *Breui enim atomo exiguoq; momento distare natiuitatem inopis & poten-*

S. Am-